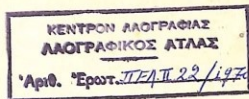

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

^{A'}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκέμβ. 1969 - Μάρτιο 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις) *Πενιόχωρα*
(παλαιότερον ὄνομα: *Καράβη*), Ἐπαρχίας *Παμεδαίμωνος*
Νομοῦ *Παμενίας*

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γεώργιος*
Μισόνης ἐπάγγελμα *Διδάσκων*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Τραπεζοῦ* *Στ. Ἀρ. 15*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *ἕως 7 ἔτη*

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἡλίας Κοντρένος*

τοῦ Περιηρέως

ἡλικία *65* γραμματικαὶ γνώσεις *Δ' Δημοτικοῦ*

τόπος καταγωγῆς *Πενιόχωρα*

Παμεδαίμωνος

Δ' Δημοτ. Σχολ. 56 χρον. Δ' Γυμνασίον
Πενιόχωρα

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖα ἀγροτικὰ περικοχὰ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Ψωάκι εἰς περικοχὰ δι' ἀκροβέραι*
εἰς περικοχίους

Ἐπὶ ἄλλοις χωρίοις ἢ ἐνθάδε σποροῦντο κατὰ χρονικά διαστήματα; *Ὑπολ. 66 στ. 10 κατὰ χρονικὰ διαστήματα*

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἀν. ἡμ. εἰς φυδὶ*
καὶ πρόβωπα καὶ εἰς γαιοκτῆμονας (Μαυρομαχαίτινα)

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του*
συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων
του

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἀσχολοῦνται συγχρόνως ἐν ἀμφοτέρω (γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν).....*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Οἱ τεχνῖται ἀσχολοῦνται καὶ ἐν γεωργίᾳ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο καὶ ὑπὸ ἄλλοις καὶ μὲ ὁλόκληρον καὶ μερικὴν τὴν οἰκογένειάν των. Ἐργάζοντο καὶ τὸ 1/4 οἱ γαιοκτήμονες.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Σέμπροι. Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;*

Κυρία καὶ ἐν τῇ μεσομακεδονίᾳ.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *ἐν εἶδος.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. δια τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται ἐποχικῶς καὶ ὡς ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ τῶν δούλων χωρὶς. Ἦσαν ἄνδρες, ἐλάμβανον 10% καὶ εἰς εἶδος.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

ἐν ὑπάρχον δούλοι καὶ δούλαι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπύθαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐν ἐπύθαιναν ἐν ἄλλῃ μερῇ.*

δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας πρὸς ὠφελὸς καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς ἡ.π.α.

β) Ἐπύθαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ὡς ἐργάται καὶ ἐπύθαιναν ἐν ἡ.π.α.*

ἐν ἡ.π.α. καὶ ἐργάται.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

Ελιπαίνοντο διὰ χωρὶς με βιὸν
κῆρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κ.τ.λ.)

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... Το 1925

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Το 1925 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐνέμετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀροτροῦ

ρο, ἐπὶ δὲ ἐκείνῳ. Εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀροτροῦ ἐπὶ δὲ ἐκείνῳ. Εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀροτροῦ ἐπὶ δὲ ἐκείνῳ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χερσὶς 4. ἔνι 7. ἑλίκτιον 10. ἑλίκτιον

2. ἑλίκτιον 5. ἑλίκτιον 8.

3. ἑλίκτιον 6. ἑλίκτιον 9.

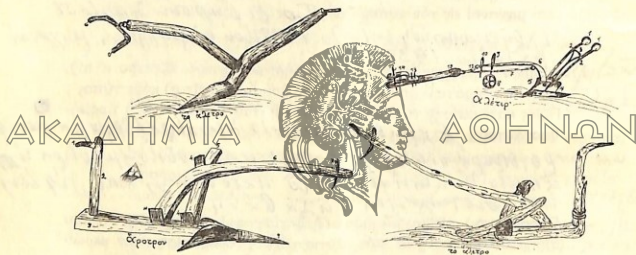
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ το 1946

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ το 1955

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Ἀπό 6^ο 1955.*
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *Ἀπό 6^ο 1935*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *κατέσκευ. Ἰν. Σημερ. ἄρο-*
τρον 1/ Καρμακλήτης Ἡγίας 2/ Τούρνομ ὅλμυ καν. μεί
3/ Ζένη η. ξ. λαῶρις. Σήμερον οὐδὲς κατασκευά-
ζει.

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀκροόχειρο	6. ξ. λαβὴρι	11.
2. "	7. Γάζφο (μικρὸν)	12.
3. Ἀκροπόδα	8. Φ. ζερά	13.
4. ὁφ. ἡνέες	9. Ὑνι	14.
5. ὁπ. ἡνέες	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ **ὕνι**. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων), καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ἴδιο ὕνι ἐχρησιμοποίησε δι' ὅλας τὰς
ἐξοχὰς χωραφιδῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἐμμένει, ἐλαφρῶς

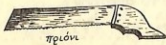
καμπυλωτή καὶ περικνημένη.....

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Ἦτο ξύλινη

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.),.....

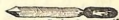
Ἐχρησιμοποίησάν τινος ἐκ τούτων, πριόνι, ἀρίδι,
ἀρνάρι, σκεπάρι.....

πριόνι

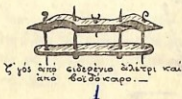

ἀρίδι

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἐχρησιμοποιοῦντο βοῶν, ἵπποι, ἡμίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο πᾶν τὸ κ. δ. ζῶον (2)*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ~~π~~νομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευλές, πιζέλια κλπ.). *Ἐχρησιμοποιοῦντο οἱ ἑνὶ ἄρ. 2 διὰ τὰ βόας. Ὁνομάζονται 1/ ζυγός 2/ ζευλές 3/ πιζέλια 4/ λουριά 5/ λοῦρα.*

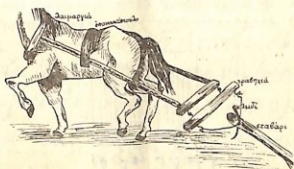
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ὁμοίως μετὰ τὸν ἄρ. 2 ζυγός.*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λέγεται οὐρίκος κουλλούρι.*

εἶδος κουλλούρι

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Δεν ἐχρησιμοποιοῦνται δι' ὄργωμα ἐν ζῶον.*
Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις του (τὸ ξεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἔρχονται ὁ τόπος ἡμερῶν (ἐρ/χθ) ἐπὶ ἡμερομηνία καὶ ὁποῖα γυναῖκα.

[illegible]

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

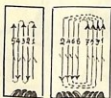
Ο γεωργὸς κατεβάζει τὰ σχοινία καὶ δεχνοῦν, τὰ ὁποῖα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων (βοδῶν) καὶ εἰς τὸ ἄρσενον.

-7-

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἐχωρνομενοὺν τὸ χωράφι με δύο ὅπλα (με τὸ δίφλορον καὶ τὸ ὀδὸν χωρνομενοὺν καὶ τὸ μονόφλορον περιφύσσοντες).

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

ὁ κύριος τέρσι

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμις, σιασιές, μεσοβάδες κ.λ.π.); ἢ σπορὰ ἐγίνετο με θροῖες.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; Ἐχωρίζετο με ἀνταλάν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθεῶς, πλαγίως, βαθιά κλπ. Ἐγίνετο με βαρὺ ὄργωμα καὶ ἐξασπονοῦνται καὶ σήμερον.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .. *Κατὰ... ἔπασαν χρονικὴν περίοδον ἢ... Πλατύνει... ἀροτρίαις...*

γ) Ἀροτρίαισις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐγίνοντο δύο ὀργώματα, τὸ πρῶτον λόι Μάρτην καὶ τὸ δεύτερον λόι Μαΐον. Ἐνθα ἔπαστο ὀργωμά καὶ δίβωλο. Ξήμερον μὲν οὐ ὀργωμά καὶ ὑδνερά ἢ οὐρά.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω) *Ἐγίνοντο τρία ὀργώματα (ὀργωμά, δίβωλο, τρίβωλο) καὶ ἔπαστο Μάρτην καὶ Μαΐον.*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *Μένει ἀσπαρτὸν ἕνα ἔτος.*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν. *Διὰ σῖτον, κριθὴν, ψυχανθῶν δύο ὀργώματα. Ἀραβοσίτον καὶ κηπευτικὰ τρία ὀργώματα.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Ἀρὰντες διὰ τὸ ἐπάρειν καὶ ἐβύλιν καὶ δισάκι διὰ τὴν σπορὰν καὶ ἐπονίαν ἐβάρνη διὰ τὴν ἀντί ἀβίτης.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίαισιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Τὸ μαθῆναι ἐγένετο μὲ τὴν ^{ἐργασίαν} ~~ἐργασίαν~~ ράβδον τοῦ βουκέντρου, καὶ ἡτο ^{ἐργασίαν} ~~ἐργασίαν~~ κομὸς σιδηρᾶ ράβδου (ξάλι)

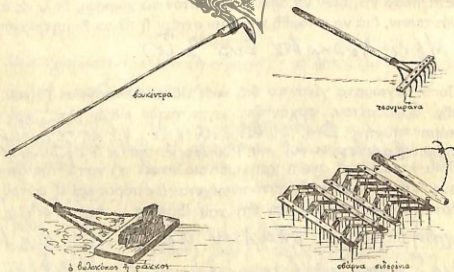
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ~~Δὲν γίνεται ἰσοπέδωσις~~

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων)

Ἡ σκαφή ἐγένετο καὶ γίνεται μὲ τσαπὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

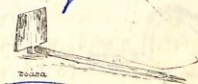
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ἐχρησιμοποίητο καὶ χρησιμοποίηται
ἡ γεωμετρία τοῦ ὄργου

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

βοηθοὶ ἔχουν μὲν ἡγεμονίαν ἐν οὐρανοῦν, ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι, πῆλμα, ὑψηλόν, ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Ἐκαλλιεργοῦντο καὶ καλλιεργοῦνται ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐν οὐρανῷ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

Ἐκαλλιεργοῦντο καὶ καλλιεργοῦνται ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐν οὐρανῷ

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

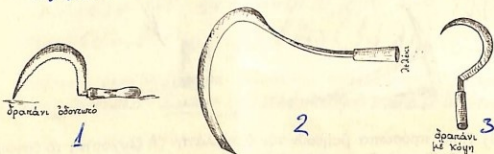
Ἐφυτεύοντο καὶ ἐφυτεύονται ἐν γῆνι καὶ ἐν ὕδατι καὶ ἐν οὐρανῷ

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Ε. θερίζοντο καὶ θερίζονται καὶ
 θυμίζοντο μετ' αὐτῶν. 1. δρεπάνι.
 2. δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δὲν ὑπάρχουν ἄλλα εἰδὴ θερίσμων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με κόβω.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Τοῦ δρεπανιοῦ ὀδοντωτῆς, ἢ λεπίς.
 με κόβω. με κόβω.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξύλινη καὶ δρεπάνου
 μετ' αὐτῆς. 1. σχῆμα. 2. με κόβω. 3.
 κοίτα ἢ τὸ ἀνωτέρω σχῆμα.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς.*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς. (ρ. ὀβι, ὀβι. κ. ὀβι.) ἐν τοῖς ἐχθροῖς
ἐν τοῖς ἐχθροῖς καὶ ρεβιθία.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς. (ρ. ὀβι, ὀβι. κ. ὀβι.) ἐν τοῖς ἐχθροῖς
ἐν τοῖς ἐχθροῖς καὶ ρεβιθία.*

2) Οἱ σταχύες πού ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὴν χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς. (ρ. ὀβι, ὀβι. κ. ὀβι.) ἐν τοῖς ἐχθροῖς
ἐν τοῖς ἐχθροῖς καὶ ρεβιθία.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς. (ρ. ὀβι, ὀβι. κ. ὀβι.) ἐν τοῖς ἐχθροῖς
ἐν τοῖς ἐχθροῖς καὶ ρεβιθία.*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἡ χορὰ φησὶ καὶ... ἡ χορὰ φησὶ καὶ...
ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐν τοῖς ἐχθροῖς. (ρ. ὀβι, ὀβι. κ. ὀβι.) ἐν τοῖς ἐχθροῖς
ἐν τοῖς ἐχθροῖς καὶ ρεβιθία.*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκυλίες. . . *Οὐκ ἀγκυλίζονται . . . ἔξωθεν . . . πάλιν*

λοούνται άγκαλιές...
 χερόβραχ· μαρι· δέντρα· δικτα· η
 δουτιδες.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν) θερισαί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὥς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπεῖν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .. *θερίζουν....*
ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ὕμνησαν...
ἐπαγγελματίαι θερίζεις... πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς
ἀναοφθαλμοὺς καὶ φανὲς ὀφθαλμοὺς (Μάτη, Ζαρκ-βόνα).
- 2) Πῶς ἠμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπήν (ἐξικοπής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).. *ἠμείνοντο με*
ἡμερομίσθιον.. ἡ ἀμοιβή, κατὰ θέρους
ἦτο 10 δηνάρια εἰς ἄρι καὶ πένδε δην.
12 δην. Ἠλο μὲτὰ παροχῆς τροφῆς φαγ-
ηται (καλαμὸς, ~~καλαμὸς~~ γυνικὸς βραδυρό).
- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .. *ἔφερον.. εἰς*
τοὺς ἀριτέρους χεῖρας... καὶ τοὺς γενναίους
καὶ οὐδέ λείπει.. ἔφερον.. συνάρι.....
ἡ γυνὴν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἀρχίσουν τὰ ἀρχίσουν τὴν τρίτην, 10
22 βέλτον καὶ τὴν 13^{ην} τὸν μήνη.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν
καὶ τραγουδοῦν καὶ τὸν δεξιὸν δίκτυον
δημιουργοῦν τραγούδι.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

Ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι, 10
καὶ τὸ μέρος. Τὸ μέρος αὐτὸ τὸ δεξιὸν
σταυροειδῶς καὶ τὴν στάχυν. Ἐπὶ τὴν
σταυρὸν καὶ λαοσθένουν εἰς τὸ εἰκο-
νιστῆ. Τὸ σταυρὸν καὶ τὸν
σταυρὸν τὸ πᾶν τὸν σταυρὸν (14 εἰς τὴν)
εἰς τὴν εἰκονιστῆ καὶ τὸν σταυρὸν. Μετὰ
τὸν σταυρὸν εἰς τὸ σταυρὸν εἰς τὸν σταυρὸν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχων.

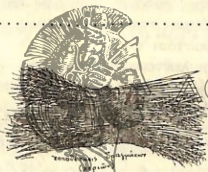
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων στάχων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα
λαυλόχρονον μετὰ τὸν θερισμὸν. Τὰ δεμάτια
μένουν πάλαι τὰ εἰς τὸ χωράφι ἐπὶ 2-3
ἡμέρας.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τοῖς στάχυι ~~θέτοντο~~ δένον σὺ
 δετὰ δεξ. τὰ δεμάτια δένονται
 μὲ τὸ ὅλο τὸ σπάρτι, οὐ μόνον
 δεμαχιά, τὰ δεμαχιά διὰ τὰ
 μισθάρην τὰ ἐρέχον μὲ νερό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δεμάτια συγκεντρώνονται ἀνὰ ἕξ,
 ἂν ἀφ' ὧν τὰ νὰ γῆν ἢ ταλαοργ
 φεῖται, ἂν δὲ γῆν μὲ τραχὺ
 πηλὰ μὲν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1920

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὸ φύτευμα γίνεται δις ὡς ἔσται (Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀπριλίου καὶ ἡ δευτέρα τοῦ Σεπτεμβρίου).*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

Ἡ ἐξαγωγή γίνεται μετὰ σκαπάνης καὶ μὲ ἄροτρον. Ἡ σκαπάνη εἶναι πλατὺα καὶ τὸ ἄροτρον μονόφτερον.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπῇ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνηθίζετο καὶ συντηρεῖται ἡ διατροφή τοῦ ζώου κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα. Σηκούνται ἐν φεγγόσφαιρα, σερφίδα τοῦ Μάϊου, ξηραίνεται ἐπὶ 8-10 ἡμέρας, δένεται δεμάτια καὶ βελώνια εἰς ἀποθήκην (ἀχρεϊάνας).*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). *Θερίζεται τὸν Μάϊον μετὰ δρέπανον ἢ μετὰ κόσσαν.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- υπερβύοντο ηγαρόερα εὐαί φησὶν.
Σήμερον εὐαί θεμενεύεσθαι.

2) Πώς καλεῖται ὁ χώρος, όπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλλωνισμὸν
δεμάτια. Εἰς τίνους τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμνωιά,
θεμνωίστρα, κλπ. Πώς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Μαδων γίγεται δρυονία και ολη οι
δρυονες μαδων λο δρυονοσφισο

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἄλωνι-
σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλοι
χωρὸν, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ; .. *Ο. Α. Φ. Μ. Κ. Β. Μ. Φ.*

ἔφηντο ἐς τὰς ἡμέρας.

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰ ποῖαν θέσιν ; .. *καὶ ἐν αὐτῷ .. ἐν τῷ ἑσπέρῳ*

τοίαν θέσιν ; .. Καθόντων ἄλλα .. ἐν τῷ ἔργῳ
τοῦ χυρίου .. καὶ ἐν τῷ νηυσόλειον ..
τὴν δὲ περιβόλῳν ἔργα.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήκον καὶ εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ εἰς πολλήν.
τῶν βιτρίων καὶ τῶν μόνων λιν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ^{Ἀπὸ 1907}
20 Ιουλίου 1907 ἕως 10 Ἰουλίου 1907.....

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ἰνδύρχον, χωματῶνα καὶ πετρώνα.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

Τὸ ἄλωνι, ἐπισκευάζεται καὶ ἐν ἑκάστῳ
ἐτῷ πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ.
Ἀσπὶ καὶ καθαριότης.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι. Ἀναφορὰν τῶν καιρικῶν ἐνδεχμάτων.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Ἐτοποθετοῦντο κυκλῶντες 1/2 μ. ἀπὸ τοῦ ἐλάτου
 μετὰ τὴν ἀνὰ δὲ μ. καὶ τὰ ἄλλα...
 ἡ ζωὴ συντηρεῖται.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

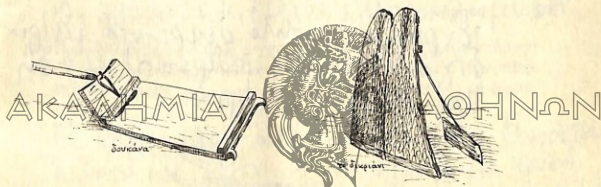
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφεραμένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ αὐτῶ νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα γίνεται μετὰ τὴν ἀνὰ δὲ μ. καὶ τὰ ἄλλα...
 ἡ ζωὴ συντηρεῖται.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὰ ἀχανὲς
μεγέθη... εἰς τὸ λαβεῖν τὸν ἰσχυρὸν μὲν δυνάμει.
ταῦτα... εἰς τὸ λαβεῖν τὸν ἰσχυρὸν μὲν δυνάμει.
ταῦτα... εἰς τὸ λαβεῖν τὸν ἰσχυρὸν μὲν δυνάμει.*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Τὸ μηχανήμα τοῦτο δὲν ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὸ κερῖον μὲν

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην.

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει ἀπὸ τὰς 9 π.μ.
ἀπὸ τῆς 12 μ.μ. ἐπὶ τὸ ὁμαλὸν
ἐν τῇ 12 μ.μ. ἔχρησιμα αὐτὴ
ἀναφορὰ πρὸς τὸ ὁμαλὸν καὶ ἀνάφορὰ
ἀπὸ τῆς 12 μ.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἔχρησιμα αὐτὰ δουκράνι, μέλριον
διχάλι (ξύλον, σιδερένιον) καὶ αὖτις
καὶ ξύλινον δουκράνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

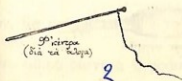
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν; ἔχρησιμα αὐτὰ εἰς τὴν ἀλὸν
τὰ δουκράνι καὶ διχάλι ἐν τῇ 12 μ.μ.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

ἔχρησιμα αὐτὰ εἰς τὴν ἀλὸν (καὶ αὖτις)
μετ' ἐν τῇ 12 μ.μ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν.....

Ὁ κομμάριος τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ βλαχίου
ἦν ὡς ἄκωνι.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα);
οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες ἐξήμεντο καὶ ἀφένοντο.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν.....

οἱ κομμάριοι ἀφένοντο μετὰ τὸν ἀλωνισμόν, ἐξήμεντο καὶ ἀφένοντο.
οἱ ἄλλοι ἀφένοντο μετὰ τὸν ἀλωνισμόν, ἐξήμεντο καὶ ἀφένοντο.
οἱ ἄλλοι ἀφένοντο μετὰ τὸν ἀλωνισμόν, ἐξήμεντο καὶ ἀφένοντο.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυας π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ἡρόση ἀλωνιστικὴ.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;.....

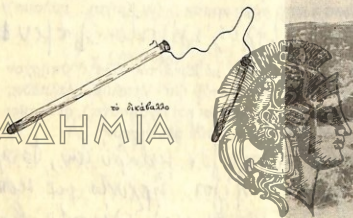
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κοπάνος στειγνύων

ξύλο κοπανιζτικό τῶν τοῦ κοπάνου μικρῶν ὀρεῶν δημητριακῶν...

ξύλο κοπανιζτικό

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

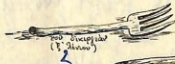
- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

καὶ ἐν ἀφρονισμῶν ἐτραγουδοῦντο τραγούδια

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).
ἀλωνα ἐκτελέσθη μετὰ τὴν 1930. Ἀπὸ τὴν 1930 ἔκτετε ἐν τῷ χωρίῳ. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ...

ἐν τῇ Κρήτῃ... ὁ... ἀλωνα ἐκτελέσθη μετὰ τὴν 1930. Ἀπὸ τὴν 1930 ἔκτετε ἐν τῷ χωρίῳ. Λίχνισμα
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... ὁ... ἀλωνα ἐκτελέσθη μετὰ τὴν 1930. Ἀπὸ τὴν 1930 ἔκτετε ἐν τῷ χωρίῳ. Λίχνισμα

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

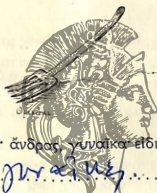
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρὸς εἶχε σχῆμα ἐπίμνηξ καὶ
ἐπὶ αὐτοῦ ἐκαρφύνοντο ἐνὰ φλώρι,
ἐνὰ δευρίαν καὶ μετὰ θυσοῶν ἀμαθύνια.
ἔβριετο μετὰ γούρι.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ λίχνησκα ἐβρίετο μετὰ θυσοῶν
καὶ μετὰ ἐξῆς μετὰ φλώρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Πρὸς λινῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λινιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ. ;

Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων ποὺ
παρμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ ἐβρίετο
μετὰ θυσοῶν καὶ μετὰ ἐξῆς, ποὺ ἡ ἐξῆς
ἐβρίετο μετὰ θυσοῶν καὶ μετὰ φλώρι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα) διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

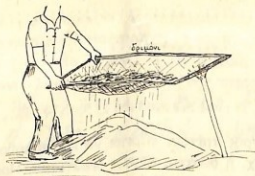
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τρῦς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἐξήνδρ. ὁ χυρισμὸς μὲ ὕδ. δριμύνη.
 Εἶδη κούτινιου:

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ὀκλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

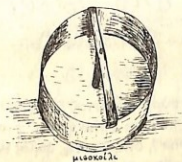
Σχηματίζεται σωρός, σωρεύεται μὲ τὸ φτυάρι καὶ χαράσσεται σταυρὸς ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ. Ἐμπηγνύεται εἰς τὴν κορυφὴν τὸ φτυάρι, καὶ ἀσπάζεται καὶ ὁ σωρός.

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλει πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

καὶ βάρη αὐτῆς ὅπως εἰς τὸ ἄλωνα μετ-
ρῶνται χωρητικότητι 15 ὀκταδάρ.

μίσκαλις

κούσαλος

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος-εἰς τὸ ἄλωνα ;

α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν).....

καὶ βάρη αὐτῆς ὅπως εἰς τὸ ἄλωνα μετ-
ρῶνται χωρητικότητι 15 ὀκταδάρ.
Ποῦ μάλιστα 2 κουβάδες ἔχοντο 1 μισό.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας).....

ἔκαστος οἰκὸς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
ἐντὸς τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ.....

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Ὁ ἄρχον ἀπο-
θνήσκῃτο ἐξ ἀρχαίων α.*

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

*Ὁ βιοὸρος ἐβγαίνει ἀπὸ ὁ δύναν
ὁ κερπὸς μετὰ ὁ ἀνέμοι α.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ὁ ἔθιμον ἡμερῶν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἔθιμον
δρῶν ἦν κατὰ τὴν δυνάμει
καὶ τῶν Ἀποκριῶν.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Ὁ δυνάμει καὶ τῶν Ἀποκριῶν
καὶ τῶν Ἀποκριῶν
καὶ τῶν Ἀποκριῶν.*

- 2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

...Ανοίχεται απλάς φωτιάς.....

- β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

...Ιδιαίτερα άφήνουν παιδιά και
στ' ημετέρους συμπατριώται γύρωθεν.

- 2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;

...Η συλλογή γίνεται από τα παιδιά, παίρ-
νοντας από κάθε σπίτι ένα δέμα. Πάλι είναι
πρόσκληση κλοπών

- 3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

...Από τς αφοιγόμενης ημετέρας συμπατριώ-
των εέρνεται στο σημείο της φωτιάς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ζόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

...Η εκκαθάριση στον διόλοιο συνή-
θαι είναι τραγική από μεγάλη.

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

...Γίνονται πηδήματα και χοροί
από όλην γύρω από την φωτιά.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

καίονται ἐνθα καὶ ἀόσιχα
λαχὺς ἀνάθη...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

10χι

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ